

Advocaten kunnen in ethisch netelige situaties belanden. Hoe gaan ze dan te werk? Hoe denken ze over hun normen en waarden? Dries van de Putte: 'Omdat ik oplossingen wil die snel zijn en goedkoop, loopt driekwart van mijn zaken uit op een schikking.'

Daniela Hooghiemstra

journalist

A.S. Fransen van de Putte (49, beëdigd 1981) is partner bij het Amsterdamse kantoor Van Doorne. Hij is getrouwd en heeft drie kinderen.

Wat vond u tot dusver uw belangrijkste zaak?

De rokersclaims tegen tabaksfabrikant Imperial, waarbij ik optreed voor de fabrikant.

Wat is uw religie van huis uit?

Mijn moeder had een hekel aan alles wat op religieus gebied georganiseerd was. Zij vond dat instellingen de Lieve Heer gebruiken om hun eigen wensen in vervulling te laten gaan. Maar ze was wel gelovig. Mijn vader was doopsgezind. Ik heb zelf niets van doen met de kerk. Ik geloof wel dat er iets is, maar net als mijn moeder denk ik dat als die Lieve Heer bestaat, hij ver boven ieders pet gaat.

Met welke regels bent u opgevoed?

Ik ben liberaal opgevoed, met grote nadruk op de eigen verantwoordelijkheid.

U mocht alles zelf weten?

Ik bepaalde zelf hoe laat ik thuis kwam. Ik was ook de derde, dat scheelt. Maar ik moest op school wel mijn best doen. Er waren grote lijnen, de rest mocht ik zelf invullen.

Betrapt u zichzelf vaak op onvolkomenheden?

Regelmatig. Ik kan moeilijk nee zeggen, waardoor ik te veel doe en dus altijd tijd tekortkom. Ik zou beter moeten kiezen.

Voelt u zich vaak schuldig?

Nee. Schuldig voel je je als je van tevoren weet: dit moet ik niet doen, en je doet het dan toch. Dat overkomt mij heel zelden. Ik heb van tevoren een soort *gut feeling* en weet dan dat ik daarnaar moet luisteren. De paar keer dat ik tegen die *gut feeling* in ben gegaan, is het mis gegaan.

Foto: Chris van Houts

'De grens van bedrog ligt waar je vermoedt dat de bedrogene anders zou hebben gehandeld als het bedrog niet had plaatsgevonden'

Wat ging er mis?

Ik heb mij daar toen niet goed bij gevoeld. Ik keek, zeg maar, niet zo graag meer in de spiegel. Zoals Bommel tegen Tom Poes zei: 'Tets is pluis of niet pluis'. Zo is het. Als het erop aan komt, denk ik dat iedereen dat wel voelt.

Hoe weet u of u juist handelt?

Op dat basale 'pluis-gevoel' vaar ik blind. Welke historische figuur vertegenwoordigt in uw ogen het hoogst denkbare morele gehalte?

Indira Gandhi.

En het laagst denkbare?

Idi Amin.

Welk spreekwoord of gezegde vat uw normen- en waardepatroon het best samen?

Doe wat ge niet wilt dat u geschiedt, ook een ander niet.

Bent u tevreden met wat u bent geworden?

Ja. Ik heb als RAIO de hele rechterlijke macht doorlopen. In de advocatuur komen mijn talenten het best tot hun recht: mijn juridische kennis, organisatietalent en behoefte

om mensen te helpen. Het bestaansrecht van de advocatuur zit 'm in het feit dat de staat zegt dat mensen niet voor eigen rechter mogen spelen. De staat neemt die taak op zich, maar is zo machtig dat advocaten het evenwicht in stand moeten houden. Ik schep er plezier in om oplossingen te vinden die snel zijn en goedkoop. Daarom loopt 75 procent van de zaken die ik doe, uit op een schikking. Ik staar mij niet blind op het belang van mijn cliënt, ik kijk ook altijd naar het andere schaalte. Met schipperen bereik je vaak meer dan door je vast te bijten.

Heeft u wel eens iemand geslagen?

Ja, een grote jongen bij mij op school die de rest domineerde. Ik was een driftig baasje. Dat ben ik nog steeds, maar ik heb geleerd om het te kanaliseren. Ik ben in wezen een lui mens, en ik heb gemerkt dat als je beheerst, je met de energie die je overhoudt problemen beter kunt oplossen. De keerzijde is dat ik nu misschien wel te rationeel ben geworden.

‘Ik dien als advocaat een goed doel, als een vuilnisman. Ik help de mensen hun rotzooi op te ruimen’

Heeft u wel eens iemand bedrogen?

Ja, voor de eigen bestwil. Ik ben ervan overtuigd dat het voor mensen zelf soms beter is om niet alles te weten. Er zijn wel eens psychologische proeven mee gedaan. Mensen zijn bij elkaar gezet met de opdracht 100 procent eerlijk tegen elkaar te zijn. Ze hielden het niet langer dan twee dagen uit.

Tot hoever mag het bedrog gaan?

De grens ligt bij mij daar waar je vermoedt dat de persoon die het betreft anders zou hebben gehandeld als het bedrog niet had plaatsgevonden.

Vindt u overspel een zonde?

Het is een erfzonde, daarmee bedoel ik dat het cultureel bepaald is. Daar moet je je dan dus aan houden.

Door wie laat u zich de wet voorschrijven?

Door niemand, ook niet door mijn vrouw. Als het erop aankomt, moet je toch zelf kiezen. Ik trek mij wel iets aan van wat anderen willen, maar als dat in gaat tegen mijn *gut feeling* laat ik mij niets vertellen. Er moet in de maatschappij natuurlijk ordening zijn: niet door rood licht rijden en zo. Daar heb ik geen moeite mee.

Betrapt u zichzelf wel eens op luiheid?

Ja.

Betrapt u zichzelf wel eens op een teveel aan daadkracht?

Nee.

Wanneer was u voor het laatst boos?

De afgelopen tijd. Als iedereen in de maatschappij hard zijn best doet, maar eentje de kantjes ervan afloopt, maakt dat mij boos. Ik heb de neiging om veel te begrijpen, maar er komt een moment dat het op is. Het probleem bij mij is dat ik geen waarschuwingschoten geef. Het gaat in één keer van groen op rood. Ik ben een schipperaar die heel lang zoekt naar de beste oplossing voor iedereen. Maar op een zeker moment is de grens bereikt, en dan is het ook helemaal afgelopen.

Welke zaak heeft u tot dusver persoonlijk het meest aangegrepen?

De zaak waarin ik optrad voor een scheepsbouwer die claims had gekregen van zieke werknemers die tijdens hun werk waren blootgesteld aan asbest. Ik had daar moeite

mee omdat ik vond dat de slachtoffers in principe recht hadden op schadeloosstelling. Het was een heel andere kwestie dan die rokersclaims: van roken is bekend dat het ongezond is en wie rookt, kiest daar zelf voor. Bij asbest ligt dat heel anders. Maar het was volgens mij niet de scheepsbouwer, maar de overheid die de werknemers schadeloos had moeten stellen. Want het was de overheid die de scheepsbouwer sommeerde om asbestgelei in die schepen te verwerken. *In de ogen van de slachtoffers was u toch de man die hun claim frustreerde?*

Ja, en hoewel ik zoveel mogelijk heb gedaan om die mensen in hun waarde te laten, heb ik van die zaak wel eens slecht geslapen.

Welke zaken weigert u en waarom?

Als ik niet sta achter wat mijn cliënt wil, doe ik de zaak niet en als ik mijzelf niet voldoende deskundig acht ook niet.

Vindt u dat u door advocaat te zijn, een goed doel dient?

Ja, ik ben een vuilnisman. Ik help de mensen hun rotzooi op te ruimen.

In welk opzicht vindt u zichzelf beter dan de meeste andere mensen?

Ik laat anderen de ruimte waarbinnen zij zichzelf kunnen zijn. In het witte gebied is iedereen tevreden, dan komt het grijze gebied en dat is bij mij heel groot.

In welk opzicht vindt u zichzelf slechter dan de meeste andere mensen?

Ik ben soms te radicaal, te ongeduldig. *Dat is in tegenspraak met dat grote grijze gebied.* Het grijze gebied is groot bij mij, maar als je bij zwart komt, is het ook over en uit. Dan ben ik dus radicaal en ongeduldig.

Waarin schiet u tekort wat betreft de opvoeding van uw kinderen?

Ik heb soms misschien onvoldoende aandacht voor ze.

Bent u zo'n vader die op zondag het vlees snijdt?

Er is wel een tijd geweest dat er in mijn gezin werd gezegd: ‘Ha, daar is die man van de foto’. Ik denk dat ik meer kan betekenen voor grote kinderen dan voor kleine. Mijn oudste zoon gaat nu ook rechten studeren. Het is leuk om met hem te praten. Met kleine kinderen kan ik minder delen.

Als u constateert dat uw kinderen op u lijken, bent u daar dan blij om, of juist bedroefd?

Het is leuk om dingen van mijzelf terug te zien, maar het is ook leuk om te zien dat ze juist anders zijn. Zet mijn oudste hier op straat en hij heeft meteen vier vrienden en zes vriendinnen. De middelste kijkt meer de kat uit de boom, zoals ik. Ik vind het grappig om te zien dat mijn oudste zo sociaal is, maar in de middelste kan ik mij weer beter verplaatsen.

Wat moeten uw kinderen in elk geval leren?

Eigen verantwoordelijkheid nemen.

Hoeveel vrienden heeft u?

Ongeveer tien.

Vindt u dat u een goede vriend bent voor uw vrienden?

Ik ben trouw en sta voor ze klaar als dat nodig is.

Heeft u maatschappelijke ambities die nog niet zijn verwezenlijkt?

Ik zou graag les willen geven. Maar omdat ik al zoveel andere dingen doe, komt het daar niet van.

Daar wreekt zich dat schipperen weer. U kiest niet. Zo is het.

Wat ligt wat u zelf betreft dichter bij de waarheid, de stelling ‘ik ben een goed mens’ of de stelling ‘ik ben een slecht mens’?

Ik vind mijzelf een goed mens omdat ik anderen in hun waarde laat en in het algemeen niet iets van hen vraag wat ze niet willen. ●

Ethisch peil: 7,5

Fransen van de Putte is een schipper voor wie de vaart belangrijker is dan het punt van bestemming (vrij naar Menno ter Braak). Hij heeft een sterk kompas dat hem niet bedriegt en hij is trouw aan zichzelf en aan anderen. Omdat hij van nature driftig is, valt het feit dat hij heeft leren schipperen, te roemen. Hoewel zelfbeheersing mooi is, kunnen al te geforceerde pogingen daartoe echter wel nadelige consequenties hebben: onaangekondigde woedeuitbarstingen bijvoorbeeld.